

RIKSADVOKATEN

Justis- og beredskapsdepartementet,
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

DERES REF.:
17/4831

VÅR REF.:
2017/01283-003 IWI/ggr
564.1

DATO:
29.09.2017

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I STRAFFEPROSESSLOVEN OG FOLKETRYGDLOVEN (BEGRENSNINGER I RETTEN TIL OG TILGANGEN PÅ OFFENTLIGE YTELSE FOR PERSONER SOM UNNDRAR SEG STRAFF ELLER STRAFFEFØLGING)

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementet e-post av 5. september d.å., vedlagt høringsnotat om endringer i straffeprosessloven og folketrygdloven (sak nr. 17/4831). Forslaget innebærer begrensninger i retten til, og tilgangen på, offentlige ytelser for personer som unndrar seg straff eller straffeforfølgning m.m.

Høringsfristen er 17. oktober d.å.

Statsadvokatembetene er egne høringsinstanser, og riksadvokaten har av den grunn ikke forelagt høringsnotatet for underliggende etat.

Riksadvokaten har gjennomgått høringsnotatet, og kan slutte seg til at en begrensning i offentlige trygdeytelser som foreslått kan være et adekvat virkemiddel for å unngå at personer unndrar seg straff eller straffeforfølgning. Sett hen til at de foreslåtte begrensninger i utbetaling av trygdeytelser er sammenfallende med de justeringer som etter gjeldende rett gjelder under straffgjennomføring, er man videre enig i at forslaget ikke fremstår som urimelig eller uforholdsmessig. Det er i høringsbrevet beskrevet to alternative forslag til lovteknisk regulering. Slik vi vurderer det vil det første alternativ, dvs. en alminnelig bestemmelse i folketrygdloven, som utgangspunkt gi en tilstrekkelig lovregulering. Det andre alternativet, som innebærer en konkret angivelse i hver av folketrygdens bestemmelser som hjemler de ulike ytelsene, fremstår som mer omstendelig, men vil, som også anført i høringsbrevet, kunne bidra til større klarhet i forhold til hvilke ytelser som kan begrenses. Sett hen til at det her er snakk om inn gripen i enkeltpersoner tilkjente trygdeytelser bør hensynet til klarhet og forutberegnelighet for den enkelte som kan bli berørt stå sentralt ved valg av lovteknisk løsning, og alternativ 2 synes i lys av dette å fremstå som den beste løsningen.

Det fremgår av høringsbrevet, jf. punkt 1 Innledning, at man ønsker å sikre at siktede, i de tilfeller hvor hans formue er satt under forvaltning, jf. straffeprosessloven § 220, også skal miste rådigheten over løpende inntekter, herunder trygde- og pensjonsytelser mv, og det foreslås i denne sammenheng at tilsynsmannen, jf. straffeprosessloven § 222, skal gis rett til å gi pålegg om hvordan fremtidige utbetalinger til siktede skal betales. Man er i utgangspunktet enig i at en slik generell kompetanse til tilsynsmannen kan være et adekvat virkemiddel for å oppnå ønsket kontroll over fremtidige utbetalinger til siktede. Når det samtidig, som omhandlet foran, er foreslått at løpende trygde- og pensjonsytelser til en siktet skal begrenses når hans "formue" er satt under forvaltningen, antas forslaget i praksis å få en noe begrenset betydning i forhold til denne typen ytelser.

Som anført i høringsbrevet s. 2 flg. er det i henhold til teori og praksis noe uklart hva som faller inn under "formuesbegrepet" i straffeprosessloven § 220. Hensett til dette vil vi anbefale at det i samband med de endringer som nå er foreslått, vurderes om det bør skje en nærmere avklaring av hvilke løpende ytelser eller fremtidige utbetalinger som bør settes under "forvaltning" og om det er behov for en nærmere presisering av dette i loven. Da "forvaltning" av en siktetes formuesgoder er en klar inngripen i dennes rett til å råde over egen økonomi bør bestemmelsen, i tråd med hensynene bak legalitetsprinsippet, ha en presis angivelse av hvilke formuesgoder og eventuell inntekter og/eller ytelser som kan tas under "forvaltning" slik at det skapes klarhet og forutberegnelighet om bestemmelsens rekkevidde. Etter vår oppfatning fremstår det hensiktsmessig å foreta en slik vurdering i sammenheng med de endringer som nå er foreslått i høringsbrevet og ikke avvente behandlingen av forslaget til ny straffeprosesslov.

Tor-Aksel Busch

Ingrid Wirum
kst. statsadvokat